

Brandweer zone Kempen

---

1 Betreft: Wespenbestrijding – belangrijke informatie

1.1 Honingbijen, hommels, wesp, solitaire bijen en zweefvliegen zijn verwant maar zeer verschillend! Wesp is erg nuttig in de natuur. Neem daarom enkel contact op met de brandweer indien het wespennest een werkelijk gevaar vormt.

De honingbij

Enkele kenmerken:

- slank gebouwd;
- licht behaard;
- bruin/zwart;
- meestal in nabijheid van het nest of van bloemen;
- vermijdt mensen - is niet agressief, maar zal wel steken bij bedreiging (verdedigt nestingang);
- kan slechts éénmaal steken, verliest de angel (met weerhaakjes) en sterft;
- een nest is meerdere jaren in gebruik, maar is zelden te zien in het wild (enkel in bijenkasten).

Nuttige eigenschappen van de honingbij:

De honingbij is de belangrijkste schakel in het bestuivingsproces, dat verantwoordelijk is voor 30 % van al het menselijk voedsel. Ze wordt ingezet voor de bestuiving van cultuurgewassen, wat zorgt voor een natuurlijke kwaliteits- en kwantiteitsverhoging van ons voedsel.

De door bijbestuiving ontwikkelde vruchten en zaden dienen als voedsel voor andere dieren. De honingbij levert ons bovendien honing en koninginnengelei (voedings- en geneesmiddel), bijenwas (voor industriële en artistieke toepassingen: kaarsen, boenwas, cosmetica,...), bijengif (geneesmiddelenindustrie), propolis (voedings- en geneesmiddelenindustrie).

De solitaire bij

Enkele kenmerken:

- vaak zeer klein en de soorten zijn moeilijk te onderscheiden;
- zeer verschillend, zowel qua uiterlijk als qua levenswijze; (bootst andere soorten na uit zelfbescherming);
- leeft alleen, maakt individueel nest;
- vermijdt mensen;
- meestal in nabijheid van bloemen;
- steekt zelden en de angel is vaak te klein om de huid te doorprikken.

De hommelmel

Enkele kenmerken:

- fors gebouwd (mollig);
- sterk behaard;
- zwart met gele, oranje of witte banden;
- meestal in nabijheid van het nest, bloemen of struiken;
- vliegt traag;
- vermijdt mensen en is niet agressief, steekt zelden;
- het nest is slechts één seizoen in gebruik;
- sterft uit tegen de winter.

Nuttige eigenschappen van de solitaire bij en de hommelmel:

Ook hommels en solitaire bijen zijn een belangrijke schakel in het bestuivingsproces en zij zorgen mee voor het behoud van het natuurlijk evenwicht.

De wesp

Enkele kenmerken:

- slank gebouwd ('wespentaille');
- weinig of niet behaard;
- geel/zwart;
- meestal in nabijheid van het nest, fruitbomen, etenswaren, vuilnisbakken,...;
- vliegt agressiever, verdedigt de nestingang, kan spontaan steken (tot 10 maal);
- nest slechts 1 seizoen in gebruik;
- sterft uit tegen de winter.

Nuttige eigenschappen van de wesp:

De wesp is heel nuttig voor het 'opkuisen' van de natuur. Het is een heel belangrijke natuurlijke insectenbestrijder: de wespen van één enkel nest kunnen bijvoorbeeld op enkele uren tijd duizenden muggen doen verdwijnen. Misschien is de keuze dan snel gemaakt?

De zweefvlieg

Enkele kenmerken:

- relatief klein en de soorten zijn moeilijk te onderscheiden;
- zeer verschillend qua uiterlijk (bootsen andere soorten, die wel kunnen steken, na uit zelfbescherming);
- heeft geen angel en kan dus niet steken;
- heel wendbaar, kan perfect stil hangen ('zweven');
- meestal in nabijheid van bloemen of in tuinbouwkassen.

Nuttige tips om zo min mogelijk insecten aan te trekken en de kans op een prik te verminderen:

- Draag geen felgekleurde of zwarte kledij. Wit, groen en lichtbruin zijn het minst aantrekkelijk voor insecten.
- Vermijd sterk geurende producten en parfum.
- Maak geen grote, bruske en zwaaiende bewegingen bij het naderen van een insect.
- 'Schiet' insecten met de vinger van uw lichaam.
- Blijf weg van de nestingen.
- Let extra op in de buurt van afgefallen fruit, vuilnisbakken, etenswaren en zoete drankjes.
- Dood geen wesp, bij of hommelmel in de buurt van een nest, want bij bedreiging wordt er een geur verspreid die soortgenoten aantrekt en aanzet tot steken.
- Wees extra oplettend als u allergisch bent.

Bijennesten worden niet door de brandweer vernietigd. Voor het ophalen van een zwerm honingbijen neemt u het best contact op met een imker of met de Koninklijke Vlaamse Imkersbond (www.konvib.be).

1.2 Wat als je de wespen wil (laten) verdelgen?

Een wespennest in uw tuin of vlakbij uw huis kan vervelend zijn, vooral met kleine kinderen in de buurt.

Wil u het nest zelf vernietigen?

Dat kan indien deze op een gemakkelijk bereikbare plaats zit. Gebruik hiervoor een bestrijdingsmiddel, dat u bij voorkeur bij valavond aanbrengt. De uitvliegopening (of indien mogelijk het nest) wordt bestoven met het verdelgingsmiddel en de wespen brengen het poeder op lijf en poten binnen in het nest waardoor de larven, wespen en uiteindelijk ook de koningin sterven.

Wilt u het nest door ons laten vernietigen?

Dan dient u bij voorkeur uw aanvraag elektronisch in via het e-loket van onze website <https://kempen.hulpverleningszone.be>. Wie niet over internet beschikt, kan de verdelging aanvragen via de centrale meldkamer op 014 56 69 90.

We trachten zo snel mogelijk te komen, maar in drukke wespenzomers kan het soms een paar dagen duren. Voor een wespennestverdelging betaalt u 30,25 euro (btw inclusief).

Vlak na de tussenkomst van de brandweer blijft u het best uit de buurt van het nest, want er zijn dan tijdelijk meer wespen te zien en bovendien zijn ze agressiever.

1.3 Bestrijdingsmiddel van de brandweer

Identificatie & werking

Permas-D (actieve stof: Permethrin 25/75, 0.75%) is een witbeige stuifpoeder voor plaatselijke toepassing ter bestrijding van kruipende insecten en wespennesten in woon-, werk- en verblijfplaatsen. Het nest is ongeveer 24 u na behandeling uitgeroeid. Het verdelgingsmiddel blijft 3 à 4 maanden werkzaam.

Gevaren

- het poeder is zeer giftig voor in het water levende organismen
- giftig voor bijen
- schadelijk bij opname door de mond
- niet giftig voor mensen en warmbloedige dieren

Eerste hulp

- bij contact met de mond: mond spoelen en arts raadplegen
- bij contact met de huid: spoelen
- bij contact met de ogen: overvloedig spoelen en arts raadplegen

In geval van twijfel, bel het antigifcentrum: 070 245 245.

1.4 Eerste hulp bij een steek

Algemeen

Symptomen: rode, jeukende, pijnlijke zwelling op de plaats van de steek.

Actie: steekplaats afkoelen (ijskompres), niet wrijven of krabben, eventueel pijnstillende zalf aanbrengen.

Bijensteek: zo snel mogelijk de angel verwijderen door een wegschrapende beweging met de vingernagel of met een pincet (gifzakje niet platknijpen!).

Allergische reactie

Symptomen: grote zwelling (+10cm), jeuk, netelroos, acute niesbuien, neusloop, braken, diarree, duizeligheid,...

Actie: zwelling afkoelen, antiallergisch geneesmiddel innemen, arts verwittigen bij aanhoudende zwelling (+24u), bij symptomen op afstand (= elders dan het steekgebied) of bij gekende overgevoeligheid.

Anafylactische shock

Definitie: zeer onvoorspelbare levensbedreigende situatie veroorzaakt als gevolg van een overgevoeligheidsreactie van het lichaam.

Symptomen: angst, verwardheid, zweten, braakneigingen, bewustzijnsdaling, snelle en oppervlakkige ademhaling, snelle en dikwijls moeilijk voelbare hartslag, soms gevolgd door een ademhalings- en hartstilstand.

Actie: zo snel mogelijk de hulpdiensten (ziekenwagen en MUG) verwittigen op het nummer 112, slachtoffer neerleggen, benen omhoog, vitale functies (bewustzijn, ademhaling, hartslag) controleren, eventueel adrenaline (Epipen) toedienen, indien nodig starten met reanimatie (beademing en hartmassage).